

тежка бронзова врата, изработена съ прекрасната българска орнаментика. Щастливъ ще бъда, ако нѣкога пѣтъ ме нанесе къмъ Видинъ и видя тоя памятникъ на самото му място, защото той ще бъде едно увреждане на българското изкуство. Тоя памятникъ ще бъде цененъ не само като историческо възломинание, а и като художествена творба, въ която даровития склупторъ прекрасно и съ широкъ замахъ е въплотилъ душата на българския воинъ. Съ тая си художествена работа г. Николовъ внася една нова, свежа струя въ нашата шаблонна героическа монументика.

Памятниците — или по-право казано, инженерските пирамиди, — тукъ-тамъ изъ България, съ своята първобитна некултурност, правятъ най-тѣжко и неприятно впечатление на минувача. Отрадна нова е, че въ единъ провинциаленъ градъ, като Видинъ, се намѣрили просвѣтени граждани, които сѫ сумѣли да оцѣнятъ високото значение на единъ памятникъ, защото за културата на единъ народъ най-красноречиво говорятъ неговите изкуства. Г-нъ Николовъ е приготвилъ статуята за изпращане тия дни въ Парижъ, где ще се отлѣе отъ бронзъ.

Следъ тая прекрасна статуя друга масивна работа ми се изпречи предъ очитѣ: единъ огроменъ бюстъ за памятникъ въ Радомиръ на загиналия въ срѣбъско-българската война поручикъ Константинъ Цанковъ. Нагледъ, това е само единъ прости бюстъ на младъ офицеръ, но трѣбва да се вгледашъ въ тая студена маса отъ глина, за да видишъ какъ израства изъ нея цѣлъ единъ душевенъ миръ. Дѣлго гледахъ разните портрети на убития поручикъ, които служатъ на артиста за създаването на бюста. Приликата бѣ поразително вѣрна, но туй което е ценно въ тая творба, то е онова, което склуптора създава съ собственото си сърце, то е онова дѣлбоко одухотворение на израза, съ който ви гледатъ онния очи, отдавна затворени. Тѣ Ви гледатъ изъ една далечина тихо, нежно, сладко, замислено и загадъчно; тѣ ви гледатъ съ изразъ, който се врѣзва до дѣното на